

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 249

van **TINNE ROMBOUTS**

datum: 18 januari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Natuurbeheer - Monitoring en opvolging

De Vlaamse Regering heeft zichzelf een immense tussentijdse doelstelling gegeven in functie van het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de habitats en soorten. Des te belangrijker om in te zetten op een goed natuurbeleid waar de juiste maatregelen worden genomen die door de Vlaamse overheid structureel worden gemonitord en opgevolgd.

In antwoord op schriftelijke vraag nr. 846 van 13 juni 2023 van Bart Van Hulle over de controle op beheersubsidies van natuurbeheerplannen, op basis van het besluit van de Vlaamse Regering uit 2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer, stelde de minister dat er nog geen evaluaties hebben plaatsgevonden en dat dit conform voorgaand besluit pas gepland is voor 2024.

Het is echter niet zo dat er voor 2017 niet aan natuurbeheer werd gedaan, integendeel. In 2017 was er al een oppervlakte van 83.452 ha onder effectief natuurbeheer, in 2011 ging het om 62.393 ha. Dat waren gebieden met een reservaatstatus of gebieden waarvoor een vorm van beheerplan bestond. Sinds de goedkeuring van de besluiten betreffende de natuurbeheerplannen uit 2017 worden al deze plannen stelselmatig omgevormd tot natuurbeheerplannen, met als doel dit gefinaliseerd te hebben in 2023.

1. Evaluaties conform artikel 107 van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos.

Er werd in een eenvoudige procedure voorzien om de nog lopende bosbeheerplannen en beheerplannen van natuurreservaten en bosreservaten om te zetten naar een natuurbeheerplan (artikel 107 decreet 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos - wijzigingsdecreet).

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) dient daarvoor een evaluatieverslag aan de beheerder te bezorgen, met daarin een beoordeling of er na toetsing aan o.m. de nieuwe regelgeving rond natuurbeheerplannen en programma's en plannen voor de realisatie van Europese natuurdoelen, wijzigingen of aanvullingen nodig zijn om het beheerplan om te zetten naar een natuurbeheerplan. Afhankelijk van de inhoud van het evaluatieverslag dienen er al dan niet bijstellingen aan het beheerplan te gebeuren.

- a) Hoeveel evaluatieverslagen werden er conform deze bepaling in het Natuurdecreet opgesteld? Graag een opdeling per provincie met moment van opmaak (maand/jaartal).

- b) Hoeveel evaluatieverslagen leidden tot aanpassingen van het oorspronkelijke plan? Graag een opdeling per provincie en een overzicht van de aard van de aanpassing (wijziging natuurstreefbeeld, wijziging beheermaatregelen, ...).
- c) Is het mogelijk om de evaluatieverslagen van de volgende natuurgebieden in antwoord op deze vraag ter beschikking te stellen:
- i. E-112 'Uitkerkse Polder' in West-Vlaanderen;
 - ii. E-191 'Sint-Maartensheide - De Luysen' in Limburg;
 - iii. E-051 'Turnhouts Vennengebied' in Antwerpen;
 - iv. E-332 'Aronst Hoek' in Vlaams-Brabant;
 - v. E-147 'Heidebos' in Oost-Vlaanderen?
- d) Waarom zijn deze evaluatieverslagen niet publiek toegankelijk gemaakt?
2. Controles ter plaatse op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer.
- Conform artikel 8 van dit besluit kunnen de gemachtigde personeelsleden van het agentschap en de Vlaamse overheid, alsook de door hen aangestelde personen, een controle ter plaatse uitvoeren.
- Hoeveel controles ter plaatse vonden er tussen 28 oktober 2017 en 1 januari 2024 plaats? Graag een opdeling per provincie en per jaar.
3. Evaluaties op basis van eerdere wetgeving.

Een voorganger van de besluiten omtrent natuurbeheerplannen uit 2017 was het reservatenbesluit daterend van 29 juni 1999, dat aangepast en vervangen werd in 2003 door het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurreservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies. Wat betreft beheer en monitoring lezen we daarin het volgende:

- Artikel 19, §1, van het besluit uit 2003 stelt dat er 3 vegetatiejaren na de eerste erkenning, en vervolgens om de 5 jaar de aanvrager een uitgebreid monitoringrapport in moet dienen.
- Artikel 23 stelt daarenboven dat de aanvrager van de subsidie jaarlijks voor 31 januari een jaarrapport moet indienen over de beheerswerken bij de afdeling.

Van de volgende natuurreservaten graag een overzicht van de monitoringrapporten en jaarrapporten van 1999 tot 2017, zowel de aantallen als de inhoud van de effectieve rapporten:

- i. E-112 'Uitkerkse Polder' in West-Vlaanderen;
 - ii. E-191 'Sint-Maartensheide - De Luysen' in Limburg;
 - iii. E-014 'De Zegge' in Antwerpen;
 - iv. E-332 'Aronsthoek' in Vlaams-Brabant;
 - v. E-147 'Heidebos' in Oost-Vlaanderen.
4. Voorziene aankoop- en beheersubsidies.

Eens een natuurgebied is opgenomen in een natuurbeheerplan (of gelijkaardige plannen die daar voor 2017 aan vooraf gingen) kunnen er aankoop- en beheersubsidies verkregen worden.

Het subsidieregister van de Vlaamse overheid brengt op een heldere manier de subsidies in kaart die vanuit de Vlaamse overheid sinds 1 januari 2022 werden toegekend of uitbetaald aan ondernemingen, organisaties, feitelijke verenigingen en lokale besturen. Verkregen aankoop -en beheersubsidies per natuurgebied zijn dus niet te bekijken.

Daarom graag een overzicht (per jaar en met weergave van de ontvangende organisatie, onderneming, feitelijke vereniging, ...) van de aankoop- en beheersubsidies uitbetaald op basis van de erkenning van volgende natuurgebieden sinds hun eerste goedkeuring:

- i. E-112 Uitkerkse Polder in West-Vlaanderen;
- ii. E-191 Sint-Maartensheide - De Luysen in Limburg;
- iii. E-014 De Zegge in Antwerpen;
- iv. E-332 Aronsthoek in Vlaams-Brabant;
- v. E-147 Heidebos in Oost-Vlaanderen.

5. Oprichting adviesinstantie natuurbeheerplannen.

In het Natuurdecreet zijn procedurebepalingen opgenomen voor de opvolging van de concrete natuurbeheerplannen. Met die bepalingen beoogt de decreetgever drie situaties te regelen, met name:

- de mogelijkheid van beheerovername door ANB in geval van onvoldoende deugdelijk beheer door de terreinbeheerder;
- dezelfde mogelijkheid van beheerovername omdat de terreinbeheerder zelf een einde wenst te stellen aan zijn/haar engagementen;
- allerlei beroepsmogelijkheden i.v.m. beslissingen van ANB over de opmaak en opvolging van natuurbeheerplannen

Hiervoor wordt er in artikel 16undecies, §2, verwezen naar een adviesinstantie die de Vlaamse Regering dient te adviseren.

- a) In welke mate werd deze adviescommissie al opgericht? Hoe is ze samengesteld? Welke personen zetelen erin? Indien ze niet is geïnstalleerd, wat is daarvoor dan de reden?
- b) Hoeveel adviezen werden er al gegeven? Graag een overzicht per provincie met een oplijsting van de behandelde beheerplannen/dossiers.
- c) Hoeveel adviezen en voor welke gebieden hebben deze adviezen een voorstel gedaan tot een regeling zoals hierboven weergegeven (opsplitsing per provincie en per regeling (3) zoals hierboven weergegeven)? Zijn die adviezen ook gevolgd of waarom niet?

ANTWOORD

op vraag nr. 249 van 18 januari 2024

van **TINNE ROMBOOTS**

1. Met betrekking tot de evaluatie conform artikel 107 van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos:

- a) Er zijn in totaal 664 evaluatieverslagen opgesteld. Hieronder een overzicht gemaakt van alle verslagen per provincie en per jaartal.

Overzicht opgestelde evaluatieverslagen

Provincie	2019	2020	2021	2022	2023	TOTAAL
Antwerpen	1	8	44	54	107	214
Limburg		6	27	42	50	125
Oost-Vlaanderen		10	40	34	49	133
Vlaams-Brabant			29	33	59	121
West-Vlaanderen			16	7	48	71
TOTAAL	1	24	156	170	313	664

- b) De eventuele aanpassingen van het oorspronkelijk beheerplan zijn dossierspecifiek en worden niet centraal gemonitord.
 - c) Conform artikel 90, punt 5 van het reglement van het Vlaams Parlement zal het evaluatieverslag onder voorbehoud van vertrouwelijkheid worden aangeboden aan de Voorzitter die de Volksvertegenwoordiger daarover zal inlichten en het document ter inzage zal leggen. Conform artikel 104 van het reglement van het Vlaams Parlement is de Volksvertegenwoordiger tot geheimhouding verplicht met betrekking tot deze vertrouwelijke informatie.
 - d) Conform artikel 107 van het eerder vermelde decreet heeft het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) het bedoelde evaluatieverslag aan de beheerder bezorgd.
2. Controles ter plaatse op basis van artikel 8 van dit besluit zijn dossierspecifiek en worden niet centraal gemonitord.
 3. Conform artikel 90, punt 5 van het reglement van het Vlaams Parlement zal het overzicht van monitoringrapporten – voor zover ze digitaal ter beschikking zijn – onder voorbehoud van vertrouwelijkheid worden aangeboden aan de Voorzitter die de Volksvertegenwoordiger daarover zal inlichten en het document ter inzage zal leggen. Conform artikel 104 van het reglement van het Vlaams Parlement is de Volksvertegenwoordiger tot geheimhouding verplicht met betrekking tot deze vertrouwelijke informatie.
 4. Hieronder kan u twee tabellen terugvinden met enerzijds de toegekende beheerssubsidies voor de betreffende erkende natuurreservaten en anderzijds de toegekende aankoopsubsidies voor gronden die werden aangekocht in functie van de realisatie van de respectievelijke erkende natuurreservaten. Deze subsidies werden toegekend overeenkomstig de voorwaarden zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer.

Er worden enkel cijfers voor de periode 2017-2023 weergegeven. De subsidies van voor 2017 zijn niet op gestructureerde wijze en centraal beschikbaar.

De subsidies werden uitbetaald aan de vzw Natuurpunt Beheer behalve die voor het erkende natuurreservaat De Zegge. Die subsidies werden aan de beheerder, de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen vzw, uitbetaald.

Basis en aanvullende subsidies voor erkende natuurreservaten.

Jaar	De Zegge (E-014)	Uitkerkse Polder (E-112)	Heidebos (E-147)	Sint-Maartensheide- De Luysen (E-191)	Aronst Hoek (E-332)
2017	€ 39.699,98	€ 217.212,65	€ 126.951,44	€ 70.219,77	€ 110.177,89
2018	€ 40.319,92	€ 205.855,34	€ 128.928,70	€ 71.315,69	€ 111.888,88
2019	€ 41.041,20	€ 213.551,40	€ 131.229,08	€ 86.911,17	€ 113.880,24
2020	€ 41.413,76	€ 210.533,89	€ 132.416,70	€ 81.087,62	€ 114.908,84
2021	€ 46.218,69	€ 211.021,60	€ 133.861,57	€ 81.975,25	€ 116.159,61
2022	€ 87.188,05	€ 209.631,02	€ 126.438,80	€ 88.821,18	€ 125.811,97
2023	€ 94.408,86	€ 226.992,39	€ 137.628,46	€ 120.753,96	€ 144.521,14
Totaal	€ 390.290,46	€ 1.494.798,29	€ 917.454,75	€ 601.084,64	€ 837.348,57

Aankoopsubsidies voor gronden aangekocht i.f.v. het erkende natuurreservaat.

Jaar	De Zegge (E-014)	Uitkerkse Polder (E-112)	Heidebos (E-147)	Sint-Maartensheide- De Luysen (E-191)	Aronst Hoek (E-332)
2017	€ 0,00	€ 0,00	€ 8.563,02	€ 9.495,20	€ 7.538,30
2018	€ 0,00	€ 291.680,79	€ 29.632,29	€ 7.070,05	€ 36.935,67
2019	€ 0,00	€ 964.005,17	€ 7.851,01	€ 12.016,34	€ 67.721,92
2020	€ 0,00	€ 280.173,61	€ 17.766,38	€ 54.807,15	€ 26.591,60
2021	€ 0,00	€ 181.608,44	€ 0,00	€ 40.037,67	€ 623.944,01
2022	€ 0,00	€ 582.398,53	€ 18.015,83	€ 142.159,04	€ 424.899,78
2023	€ 0,00	€ 99.057,45	€ 32.246,74	€ 15.608,12	€ 253.763,40
Totaal	€ 0,00	€ 2.398.923,99	€ 105.512,25	€ 271.698,37	€ 1.433.856,38

5. Met betrekking tot de evaluatie van natuurbeheerplannen:

- a) De adviesinstantie, zoals vermeld in artikel 16decies, § 1 en § 2, en artikel 16undecies, § 2, van het Natuurdecreet, is een adviesorgaan in de zin van artikel I.3., 3° van het Bestuursdecreet. Dit impliceert dat de bepalingen houdende evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in Vlaamse adviesorganen in casu van toepassing zijn. Momenteel is er nog geen evenwichtig voorstel van de leden van de adviesinstantie in die zin.
- b) Er zijn nog geen adviezen gegeven door deze adviesinstantie.
- c) Het eerste evaluatiemoment moet nog opgestart worden. Het is nog te vroeg om de zesjaarlijkse evaluatie op haar degelijkheid te beoordelen.